MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Toivotaan, että kukin mahdollisuuksiensa mukaan kuluttaa ja elää ja pitää rattaita pyörimässä.
SUOMEN YRITTÄJIEN TOIMITUSJOHTAJA JUSSI JÄRVENTAUS TORSTAINA STT:LLE

Niinistö korostaa eliitin vastuuta

Suomalaisia johdetaan edestä, ja paras tapa on näyttää esimerkkiä omalla toiminnallaan.

Näihin perisuomalaisiin malleihin lienee nojannut myös Tasavallan presidentti Sauli Niinistö halunsa alentaa omaa palkkiotaan viranhoidosta. Joka tapauksessa Niinistön toiminta vie puheet säästötarpeista ja talouskurista uudelle, käytännön tasolle.

Niinistö haluaa leikata presidentille maksettavaa verovapaata palkkiota lähes neljänneksen, 126 000 euroon vuodessa. Taso vastaa palkkiota vuonna 2006. Niinistön peruste on se, että myös kansantalous on vajonnut Suomessa kuuden vuoden takaiselle tasolle.

Presidentti Niinistön ensimmäinen uudenvuoden puhe oli ennen kaikkea vahva talouspuhe. Se herätteli suomalaisia kantamaan vastuuta itsestään ja lähimmäisistään edessä olevina vaikeina aikoina.

Erityisesti Niinistö korosti huoltaan kansakunnan yhtenäisyydestä, jota itsekkyys ja suoranainen ahneus uhkaavat murentaa. Viestistä sai varmasti jokainen osansa, mutta se lienee suunnattu ensisijaisesti hyvätuloisten eliitille.

Suomessa politiikan huipputehtävistä maksettuja palkkoja ei voi pitää kohtuuttomina. Niin presidentti kuin pääministerikin jäävät vuosipalkoillaan suuryritysten ja pienempienkin johtajien kuukausiansioista.

Kun talouden ongelmat ja julkisen talouden säästötarpeet ovat suuria, on kuitenkin poliitikkojen tehtävä näyttää esimerkkiä. Niinistön esimerkki on tässä asiassa tärkeä. Se palauttaa sopivasti mieliin myös hallituksen aiemman päätöksen ministeripalkkioiden alentamisesta.

Nähtäväksi jää, kuinka vahvana Niinistön viesti tavoittaa yritysjohtajien eliitin. Myös yritysten ja niiden johdon toiminnalla on suuri merkitys siihen, kuinka tavallinen kansa vaikeiden aikojen tuomiin muutoksiin suhtautuu.

Vuotta 2012 leimasivat yt-neuvottelut, laajat irtisanomiset sekä tuotantoyksiköiden sulkemiset. Ne eivät hillinneet monenkaan tuotantoaan saneeranneen yrityksen ylimmän johdon bonuksia tai tuntuvia palkankorotuksia.

Palkkakärkeä edustavat johtajat maksavat tietysti myös paljon veroja. Muun yhteisön moraalikato voi silti tulla yhteiskunnalle kalliimmaksi.

Oma lukunsa ovat niin kutsutusta verosuunnittelusta kiinni jääneet yritykset. Jopa verovaroilla rahoitettavia palveluja tuottavista yrityksistä osa kierrätti tuloksensa ja omistajilleen maksamat osingot veroparatiiseihin, Suomen verottajan ulottumattomiin.

Presidentti Sauli Niinistö vei säästöpuheet käytännön tasolle. Saako hän seuraajia?

Politiikan ja talouden eliitin lisäksi Niinistön viime päivien toimet ovat suunnattu viestiksi työmarkkinaosapuolille. Tätä edustavat sekä puhe yhteisvastuusta että aloite oman palkkion leikkaamiseksi.

Yleistä palkka-alea ei voi pitää todennäköisenä – ei ehkä viisaanakaan – mutta sopu ja maltti palvelisivat parhaiten suomalaisen työn ja tuotannon kilpailukykyä.

Julkisen talouden tasapaino vaatii hallitukselta edelleen toimia, jotka tuntuvat tavallisen kansalaisenkin kukkarossa. Tässä suhteessa presidentti antaa tuulensuojaa hallitukselle ja tasoittaa sen tietä tulevissa säästöpäätöksissä.

Puhemiesaikanaan Niinistön askeettiset mieltymykset herättivät tuohtumusta poliitikkotovereissa – etenkin kun tällä oli tapana letkautella muiden tuhlailusta medialle. Kamreerimainen taloudenpito oli kuitenkin yksi niistä Niinistön tavaramerkeistä, jotka takasivat hänelle kestävän kansansuosion.

Presidentin valtaoikeuksien karsiminen on jättänyt viranhaltijalle kotimaan politiikassa lähinnä arvojohtajan roolin. Arvojohtajan valtaoikeudet Niinistö tuntuu ottavan käyttöön täysimääräisinä.

Arvojohtajan valtaoikeuksia Niinistö käyttää täysimääräisinä.

Mallioppilas jälleen

Suomi on tunnettu EU-asioissa mallioppilaana, joka toteuttaa direktiivit ja määräykset pilkuntarkasti. Näin on asia myös sikojen hyvinvointidirektiivin kohdalla. Uudet määräykset astuivat voimaan vuodenvaihteessa, jolloin päättyi pitkä siirtymäaika.

Selvitys (MT 2.1.) kertoo, että Suomessa lähes kaikki sikalat ovat tehneet tarvittavat muutostyöt. Joitakin poikkeuksia on, mutta ne ovat vähäisiä ja tulevat kuntoon nopeasti.

Näin jämptisti ei asioita ole hoidettu kaikkialla. Brysselin tietojen mukaan viisi jäsenmaata noudatti direktiiviä täysin ja viisi 90-prosenttisesti. Muut 17 jäsenmaata noudattivat säädöstä miten sattui, joka tapauksessa heikommin kuin muut.

Tilanne muistuttaa paljon vuosi sitten voimaan astunutta kanahäkkimääräystä. Munien tuotanto perinteisissä häkeissä kiellettiin, mutta silti tänäänkin joka kymmenes muna EU-alueella on tuotettu vanhoissa häkeissä ja siis laittomalla tavalla.

Kuluttaja ei tietenkään voi aina tietää, miten jokin elintarvike on tuotettu. Paras takuu sille, että saa säädösten mukaan kasvatettua lihaa tai munia onkin ostaa kotimaisia tuotteita.

Asetuksen voimaanastumisen ennakoidaan alentavan sianlihan tuotantoa EU-alueella, mikä taas nostaisi lihan hintaa.

Lisähinta ei olisi pahitteeksi, jos se tulee tuottajalle. Sianlihantuotanto Suomessa on edelleen vakavassa kriisissä.

Lukuisia sikaloita on mennyt kiinni ja tuotantomäärät ovat vähentyneet kustannuskriisin seurauksena. Tuottajahinnan nousua tarvitaan ehdottomasti.

VIERASYLIÖ

Metsälailla tukea metsästrategialle

Nykyinen metsälaki syntyi 1990-luvun puolivälissä historiallisella tavalla. Hallitus antoi samalla kertaa eduskunnan käsiteltäväksi esityksensä sekä metsälaiksi että luonnonsuojelulaiksi.

Jo ennen esitysten antoa niiden valmistelusta vastaavat virkamiehet kävivät raportoimassa kiinnostuneille kansanedustajille työn edistymisestä. Eduskunnassa lait etenivät maa- ja metsätalousvaliokunnassa ja ympäristövaliokunnassa ajallisesti ja asiallisesti rinnakkain.

Mietinnöt saatettiin ison salin käsittelyyn samanaikaisesti ja ne myös käsiteltiin samoissa täysistunnoissa. Prosessi tuotti sisällöllisesti toimivaa lainsäädäntöä: rinnakkaista luonnon- ja ihmisenoikeutta.

Ainoalaatuiseksi koetun prosessin uskottiin luoneen kestäväksi kypsyvää yhteisymmärrystä metsäasioissa, onhan metsän kiertoaikakin ainakin samaa luokkaa keskivertosuomalaisnaisen eliniän kanssa.

Prosessissa mukana olleelle yllättävää onkin se revanssihenki joka näyttää jääneen kytemään tiettyihin metsäammattilaispiireihin. Se on pulpahtanut esiin kartoitettaessa mielipiteitä lakiluonnoksesta.

Uhka vai mahdollisuus?

Ehdotuksen mukaan nykylaista poiketen sallittaisiin omistajien hakkaavan metsiään parhaaksi katsomallaan tavalla. Metsäfilosofisesti se tarkoittaa muun muassa talousmetsien erirakenteisuuden ja jatkuvan kasvatuksen menetelmän käytön periaatteellista hyväksyntää.

Eduskunta joutunee siis ottamaan kantaa hallituksen esitykseen yllättävistä näkökulmista ja myös turbulenttisissa markkinaoloissa.

Puunostajat ja -myyjät näyttävät pelkäävän tukeutumista luonnonsuojelulakiin, jos metsälakia ei olisikaan. Suhtautuminen metsiinhän on olennainen osa luonnonsuojelulain henkeä. Siis esitys näyttää heille kelpaavan.

Metsäteollisuus ja metsänomistajat taas kokevat pelottavaksi joutumisen ympäristöministeriön ja luontojärjestöjen ”päsmäröitäviksi” metsäasioissa. Ne kokevat tämän ”vapauslain” suojakilveksi, eivätkä, kuten 1990-luvulla, enää pelkääkään metsien hävittämistä.

Metsänhävittämiskielto tuotiin maamme lainsäädäntöön Saksan esimerkkiä noudattaen hyvin kauan sitten.

Luonnos on nyt siinä muodossa, että luonnonsuojelujärjestöt näkevät vapauskäytännön uhkana vanhoille metsille. Ne siis luottavat tässä enemmän virkamiehiin kuin metsänomistajiin ja heidän valtuuttamiinsa moottorisaha- ja justeerijoukkoihin.

Tämä keskustelu tukkipuuvahvuisista puista osuu mielenkiintoiseen saumaan kuten koko hallituksen esityskin.

Sahateollisuutemme on aidosti huolissaan tulevaisuudestaan.

Sahausmäärät avainasemassa

Sahateollisuutemme on aidosti huolissaan tulevaisuudestaan. Sahauskapasiteettia on 12–13 miljoonalle kuutiolle, kun sahauksen kannattavuusraja on alan omasta mielestä 7–8 miljoonaa kuutiota alhaisemmalla tasolla.

Tänä vuonna sahattaneen noin 10 miljoonaa kuutiota. Tälläkin luvulla on monipuolista merkitystä. Metsästrategian halutaan nimittäin painottuvan vastaisuudessa mekaaniseen metsäteollisuuteen, jossa sahaustoiminnan kannattavuus siis nilkuttaa.

Metsäala vastaa maamme viennin viidenneksestä. Sahaustoiminta ruokkii muuta puunkäyttöä tähän tapaan: kuutio tukkia tuo kuution kuitupuuta sellu- ja paperiteollisuudelle ja kuution energiapuuta sähkön, lämmön ja biodieselin lähteeksi.

Tämä on käytännön tehokkuutta ja kustannusrakenne-edullisuutta. Yksittäisinä hankintoina kustannukset olisivat selvästi korkeammat.

Sahauskapasiteetin 7–8 miljoonan kuution pysyvällä laskulla olisi siis hyvin merkitykselliset oheisvaikuttavuudet.

Metsästrategiaohjelma ehdottaa pelastukseksi odotetusti puurakentamisen voimakasta lisäämistä. Sama tavoite löytyy lukuisista lähimenneisyyden hallitusohjelmista. Betonivaikuttajat eivät kuitenkaan helposti antaudu.

Vapaus vaatii lisää osaamista

Kansallisen tavan mukaan työryhmät ehdottavat rahavirtojen ohjaamista valtionvaraston sijasta oman alan rahoitusvajeiden täyttämiseen. Nyt listalla on muun muassa puunkuljetuksiin nykyistä raskaampia ajoneuvoyhdistelmiä, dieselveron palautusta raskaalle kalustolle ja tilinpäätösoperointia poistooikeuksilla.

Hyvin merkittävä kannustin metsälain uudistamistyölle on ollut monien kaupunkimetsänomistajien taholta tullut paine saada välttää metsässään avohakkuut ja korvata ne haluttaessa jatkuvan kasvatuksen käytännöllä. Nyt tämä pyrkimys on lain puolesta mahdollistumassa.

Kaukana metsästään asuvalle omistajalle metsänuudistamisvelvollisuus voi kuitenkin jäädä teetättämättä ja valvomatta. Hakkuiden vapausasteet moninkertaistavat ammattiosaamisvaatimuksen. Tukista saa nyt yli kolminkertaisen kantohinnan kuiduksi menevään verrattuna – entä vuosikymmenten kuluttua?

Taloussuhdanteet tunnetusti vaikuttavat metsäkauppoihin. 1990-luvun alkupuoliskon lamakausi inspiroi pankkisuhteita omaavia tahoja hankkimaan (tilapäiseen) omistukseensa metsäalueita, hakkaamaan niistä puut ”vaikkapa golf-kenttää varten” ja sitten pikaisesti puuttomina myymään nämä määräalat edelleen.

Taloustaantumat ovat jälleen ovella ja ihminen entisensä.

Kiinnostaako uudistus komissiota?

Kansainvälisellä tasolla puukauppa elpynee Venäjän puutulliasioiden muuttuessa.

Kotimaiset metsäteollisuusyhtiöt ovat profiloituneet omaperäisesti ostokartellilla, kotimaisten tuotantoyksiköiden sulkemisilla ja metsäomistuksensa myynnillä saksalaisille sijoittajille. Viimeksi mainittua Paavo Lipponen toivoi jo ensimmäisinä pääministeripäivinään TV-ruudussa vuonna 1995.

Metsäasioissa on siis lähes rajattomasti seurattavia yksityiskohtia.

Mikä on metsäaktivistien lopullinen reaktio kaavailtuihin metsälain muutoksiin? On niistä EU:n komissiokin varmaan kiinnostunut.

ERKKI PULLIAINEN
Kirjoittaja on emeritusprofessori ja tietokirjailija.

PÄIVÄN KUVA

MARKKU VUORIKARI

Taidetta pellolla
Puimurin jäljet muodostavat loivasti notkelmaiselle sänkipellolle geometrisen kuvion, jonka lumi tuo esiin tarkkaavaiselle maaseutuhavainnoijalle.

KOLUMNI: KAIJALEENA RUNSTEN

WTO tarvitsee uuden luotsin ja uuden suunnan

Maailman kauppajärjestön pääjohtajalle Pascal Lamylle pitäisi löytää seuraaja. Yhtä mieltä taidetaan olla, että nyt olisi lopultakin kehitysmaiden vuoro.

Ennen ranskalaista Lamya WTO:lla on ollut pääjohtaja Thaimaasta, Uudesta-Seelannista, Italiasta ja Irlannista. Vuoden 1995 alussa aloittanutta WTO:ta edelsi kansainvälinen kauppa- ja tullijärjestö Gatt, ja sitä johti aina eurooppalainen.

Vuonna 1999 järjestö ei kyennyt ratkomaan kehitys- ja teollisuusmaiden välillä. Niinpä laitettiin riita poikki: Uuden-Seelannin Mike Moore veti järjestöä kolme ja Thaimaan Supachai Panitchpakdi toiset kolme vuotta normaalin neljävuotisen kauden sijaan.

Vuonna 2005 pestiä pedattiin kovasti Latinalaiseen Amerikkaan, jonka maat olivat esiintyneet vahvasti Dohan kierroksella. Niin Uruguay kuin Brasilia pitivät loppuun asti kiinni omista ehdokkaistaan.

Afrikkalaiset ja aasialaiset eivät kyenneet ratkaisemaan peliä asettumalla näistä jommankumman tai Mauritiuksen ehdokkaan taakse.

Entinen EU-komissaari Lamy, jota etenkin kansainväliset kehitysjärjestöt pitivät pahimpana vaihtoehtona, kiersi ahkerasti puhumassa tukea taakseen joka mantereelta – ja voitti.

Ei olisi mitenkään pahasta, jos pääjohtaja tuntisi muutakin kuin Geneven diplomatiaa.

Lamy on sittemmin ollut varsin pidetty työssään. Hän sai ensimmäisenä WTO-pomona toisen kauden ilman vastaehdokkaita.

Ollaanko aiemmasta opittu? Ei siltä näytä. Yhdeksästä ehdokkaasta kahdeksan tulee periaatteessa kehitysmaista.

Latinalainen Amerikka on asettelussa jälleen eripurainen. Samoin ovat Afrikka ja Aasia.

Vaikka Eurooppa ja Pohjois-Amerikka päättivät antaa tilaa muulle maailmalle, Uuden-Seelannin Tim Grocer nauttinee ainakin länsimaisten viljelijäjärjestöjen luottamusta työstään maatalousneuvotteluiden vetäjänä Dohan kierroksen tiukoissa vaiheissa.

Minulla oli mahdollisuus haastatella häntä tuossa tehtävässä. Ymmärrän, miksi hän on kauppadiplomaattien piirissä arvostettu. Sain mielikuvan ahkerasta ja kuuntelevasta jalat maassa -tyypistä.

kaijaleena.runsten@maaseuduntulevaisuus.fi

Kenialainen Amina Mohamed ja Brasilian Roberto Carvalho de Azevêdo on ennakkoon helppo nähdä Grocerin kovimpina haastajina. Mohamed toimii YK:n alaisen Unepin pomona, mutta nauttii kiitosta myös WTO:ssa. Carvalho de Azevêdo on Grocerin tavoin puhdasverinen kauppakehien kettu.

Mohamedin harmiksi Afrikan unioni hätiköi ja lupasi jo viime kesänä tukensa ghanalaiselle Alan John Kwadwo Kyerematenille.

Carvalhoa vastaan taas puhuu se epäluulo, jota tunnetaan hänen kotimaataan kohtaan sen pyrkiessä maailmankaupan jättiläiseksi. Ainakin minulle on iso yllätys, jos edes muut nousevat taloudet (Venäjä, Intia, Kiina ja Etelä-Afrikka) asettuvat hänen tuekseen.

Muut kuusi ehdokasta menevät kykyjensä puolesta hyvin ristiin. Kaikki ovat toimineet ulkomaankauppaministerinä. Heistä Kyerematenilla, Meksikon Herminio Blancolla sekä Costa Rican Anabel Gonzálezilla on kokemusta sekä politiikasta että virkamiehen/diplomaatin työstä.

Toisaalta osalla on elinkeinoelämän tuntemusta, kaikilla ei. Osa taas on laajentanut osaamistaan myös tutkijana.

Jos tarpeeksi iso ryhmä maita ei kykene menemään yhden ehdokkaan taakse, Grocer saattaa sittenkin ”tehdä Lamyt”. Hänen mahdollisuuksiaan syö se, että hän ei olisi ensimmäinen uusiseelantilainen WTO:n luotsina. Vastaavasti Blancon valintaa haittaa se, että OECD:tä johtaa hänen maanmiehensä Angel Gurria.

Tosin onhan Ranskalla nykyisellään kaksi isoa pomonpallia, WTO:n ja IMF:n. Sen tradition murtaminen, että toiset ovat tärkeämpiä kuin toiset, on ollut ja on vaikeaa.

Keskinäistä valtapeliä tärkeämpää olisi kuitenkin saada WTO:n johtoon uusia tuulia.

Kauppajärjestö pitäisi saada kohotettua Dohan kierroksen karikolta niin, että se olisi vahva toimija globaalissa markkinataloudessa. WTO on se, joka voisi pitää myös pienyrittäjien ja pienten talouksien puolta ohi monikansallisten jättien.

Ei siis olisi mitenkään pahasta, jos pääjohtaja tuntisi muutakin kuin Geneven diplomatiaa.

Toiseksi olisi plussaa valita IMF:n Christine Lagardelle kanssasisar, kun kerran päteviä naisia on tarjolla. Useimpiin hommiin heitä ei valitettavasti tahdo löytyä edes hakemalla.

LEHTIKATSAUS

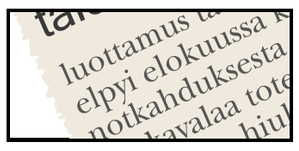

Luottamus on luopumista

Vesa Kärkkäinen pohtii **Savon Sanomissa** presidentti Niinistön uudenvuoden puhetta.

”Niinistö varoitti, että oikeudentunto kuihtuu, kun ei tehdä siten kuin oikealta tuntuu, vaan niin, miten saa itselleen eniten hyötyä.

Ensikuulemalta oikeudentunnosta huolehtiminen kuuluu yksinomaan yrittäjille, yritysjohtajille, osakkeenomistajille ja pääomasijoittajille. Jos he tyytyvät kohtuuteen ja jakavat omastaan, yhteiskunnallinen eheys säilyy.

Niinkin se on, mutta olisi kovin kummallista, jos se olisi pelkästään niin.

Oikeudentunnon syntyminen edellyttää vastavuoroisuutta. Samassa veneessä pitää soutaa samaan suuntaan. Muuten ei maisema vaihdu.

Luottamuksen syntyminen edellyttää luopumista. Jos joku omista eduistaan tinkii ja toinen pöydän toisella puolella tekee samoin, yhteisymmärryksessä ja yhteisen tavoitteen puolesta, heidän välilleen voi syntyä luottamus.”

”Yrityselämässä luottamusta rakentaa, kun myös työntekijä ymmärtää roolinsa, vastuunsa ja velvollisuutensa ja joustaakin.”

Yritystuissa ongelmansa

Matti Kalliokoski huomauttaa **Helsingin Sanomissa**, että vanhojen menestysalojen tukemisessa on riskinsä.

”On aina tuskattomampaa tukea jotain olemassa olevaa kuin luvata hyvää horisontin takana olevasta maailmasta. Kilpailun lisääminen tekee kipeää paitsi vanhoille yrityksille myös niiden työntekijöille.

Vanhojen työpaikkojen turvaaminen on helppo ratkaisu lyhyellä aikavälillä, mutta vaarana on joutua pysähtyneen kehityksen vangiksi. Jos metsäteollisuus olisi takertunut mahtialoihinsa, Suomessa tehtäisiin puusta edelleen tervaa ja lankarullia.”